

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

**Ilinniarnertuunngorniarfinni ilinniutit, ilinnarnerup ingerlanera, atortussallu allat
Namminersorlutik Oqartussanik tapiiffigineqarluni pineqartartut
ilinniarnertuunngorniarfinni siunertanut tapersersuisuunersut Naalakkersuisunit
misissuiffigineqarnissaannik nalunaarusiorneqarnissaannillu inatsisartunut
aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nalunaarusiaq kingusinnerpaamik UKA2019-mi
saqqummiunneqassaaq siunissamut isigisumik pitsaassutsimik qulakkeerinnissamut
innersuussinernik imaqassalluni.
(Siumup Inatsisartunut ilaasortaaitai)**

Pillugu

ISUMALIUTISSIISUTAA

Siunnersuutit aappassaanneerreqarneranni tunniunneqartoq

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliaq suliaqarnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Doris J. Jensen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Táunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Nivi Olsen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit (Sinniisoq)

UKA2018-imi ulloq 24. oktober 2018 siunnersuutip siullermeerlugu oqallisigineqarnerata
kingorna siunnersuut Ataatsimiititaliamit misissorneqarpoq.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Ilinniarnertuunngorniarfinni ilinniutit, ilinnarnerup ingerlanera, atortussallu allat
Namminersorlutik Oqartussanik tapiiffigineqarluni pineqartartut ilinniarnertuunngorniarfinni
siunertanut tapersersuisuunersut Naalakkersuisunit misissuiffigineqarnissaat
siunnersuuteqartut kissaatigaat.

(GUX-imi) Ilinniarnertuunngorniarfinnut atortussat taakkua siunertaminnut tapersersuinersut
misissuineq tunngavigalugu nalunaarusiortoqassasoq kissaataavoq. Kingusinnerpaamillu

UKA2019-imi saqqummersinneqarnissaa siunissamilu qaffasissutsinik qulakkeerinnittoq arlalinnik innersuutininik imalik misissuineq tunngavigalugu nalunaarussiaq kissaataavoq.

2. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Innersuutininik suliaqarnermut misissuinissamillu kissaateqarnerup siunnersuutip tunngavilersuutaani erserpoq:

”Takuuk. Ilinniarnertuunngorniarfiit pillugit inatsisit atuuttut tunngavigalugit ilinniarnertuunngorniarfinni iliniartitsisut atuartitsinerminni ilinniartitsissutitut atugassatik namminneq qinersinnaavaat. [...] Taamaattorli tunngaviatigut isumaqarpunga pisortat aningaasaataat atorlugit GUX-mi ilinniartitsinermi atugassatut naleqquttunik saqqummersitsinermi minnerpaamik qulakkeertariaqaripput GUX-mi ilinniarnermut tapersersuisuullutillu naleqquttuusariaqartut.”

Siunnersuutip politikikkut siunertaa ataatsimiititaliap imatut paasivaa, oqartussat aningaasaliiffigisaat atugassat pitsaassutsikkut naammaginantumik imaqarnermut naliliiffigineqassasoq, siunertanullu tapersersuineq pitsaassutsikkut qulakkeerneqassasoq. Tassa oqartussat aningaasaliissutaat siunertaminnut atorneqartarnersut. Taamaasillugu Ilinniarnertuunngorniarfiit namminneq atugassanik qinersisinaanerat imaluunniit ingerlatsisinaanerata allanngortinneqarnissaa kissaatigineqanngilaq.

Siunnersuutip tunngavilersuutaani Naalakkersuisullu akissuteqaataanni iserasuaat.gl innersuutigineqarpoq. Internettikkut isaavik imatut siunertaqartoq takuneqarsinnaavoq¹:

Iserasuaat tassaavoq internettikkut isaavik, meeqqat atuarfiannut, piareersarfinnut, inuussutissarsiornermik ilinniarfinnut ilinniarnertuunngorniarfinnullu tunngatillugu paasissutissanik tamanik katersuiffiusoq.

Iserasuaatip siunertaaraa Nunatsinni ilinniartoqarfinni ataasiakkaani ilinniartitsisut ilisimasanik avitseqatigiinnissamut pitsaannerusunik periarfissinnerisigut ilinniartitsinerup pitsaassusaata qaffassarneqarnissaa.

GUX-imut atugassat allat, ilinniartitsinerit atuakkanik ilinniutinik ineriartortitsineq oqartussanit aningaasaliiffigineqartut pineqartillugit Iserasuaat.gl-imi takuneqarsinnaavoq²:

”Atuakkanik illinniutinut, ilinniarnernullu ingerlaneranut atugassamullu allanut tapiisoqarsinnaasoq pingaartumik makkununnga:

¹ <http://www.iserasuaat.gl/da/Om%20Iserasuaat>

² <http://www.iserasuaat.gl/da/Den%20Gymnasiale%20uddannelse/Materialer/Stotte%20til%20udvikling>

- kalaallit nunaannut atatillugu
- oqaatsit allat atorlugit perorsaaneq
- ilinniartut susassaqartinneqarnerat
- faginut arlalinnut tunngatillugu
- Qarasaasiaq ilaatinneqarpat”

Tamatuma saniatigut GUX-imi ilinniartitsineri ersarissumik allassimavoq:

”Tunngaviusumik piumasagaatit:

- qulaani allaaserineqarneratut qitiusumik perorsaannermut sukat ilaatillugit.
- Kalaallit Nunaannut tunngasoq allanilu nassaarineqarsinnaanngitsoq, ass. EMU-mi.
- assigiinngisitaartumik perorsaanicat namminersuutigalugu ersarissarneqarsimasoq. Ingerlatsineq naammalluinnartumik suliaassaaq ilinniartitsisunut nutaanut iserfigiuminarluni.
- quppernermiit quppernermut nalinginnaasumik atuakkanut ilinniutinut innersuussinerinnaassanngilaq.”

Oqartussat aningaasaliinerinut qulaani allassimasut piumasagaataasutut isigineqarput. Najoqqutassatut piumasagaatit misissuinissamik siunnersuutaasoq innersuutillu atorluarsinnaapput siunnersuut aallaqqaataaneersoq akuersissutigineqassappat. Inatsisitigut aalajangersagaq Ilinniarnertuunngorniarneg pillugu siunertamut aamma naleqqiunneqartariaqarput³:

§ 2. Ilinniarnertuunngorniarneg pillugu piareersaataanerata siunertaraa ilinniartut annertusisamik ilinniagaqalernissamut piareersarnissaat, tamatumunnga ilanngullugit ilinniakkap ilisimasariaqartutigit atitussusia itisileriffiuneralu aamma atuartitsissutit imminnut ataqatigiinneri aqqutigalugit ilisimasaqalerlutillu piginnaasaqalernissaat.

Imm. 2. Ilinniartut ilinniarnertuunngorniarneg pillugu aamma perorsaanicat inerikkiartornera aqqutigalugu, ilikkagassatigut paasisaqarneq ilinnialernissamullu piginnaasaqarneq inerisassavaat. Suleriaatsit assigiinngitsut atornissaat aamma ilinniartutut avatangiiseqarluni sulisinnaaneq ilikkassavaat, nammineersinnaanermik, suleqatiginnissinnaanermik ilisimasanillu ujarlersinnaanermik piginnaasaqarnissamik piumasagaatit qitiutinneqarfianni.

³ Ilinniarnertuunngorniarneg pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 22. november 2011-meersoq – kingusinnerusukut allannguutit ilanngullugit.

§ 3. *Ilinniagaq peroriartuutaasussanik ilaqartinneqassaaq, ilinniartut inuttut oqartussaalernissaannik inerisaanissaq pingaartillugu. Taamaammat ilinniartut avatangiiserisaminnut: inoqatiminnut, pinngortitamut inuiaqatigiinnullu, kiisalu ineriatornerminnut eqqarsaatigilluakkamik akisussaasumillu pissuseqarfiginnissinnaanissaq ilinniassavaat. Aammattaaq ilinniakkap ilinniartut pilersitsisinnaanerat nassaarniarsinnaanerallu aamma isummersorsinnaassusiat inerisassavai.*

Imm. 2. Ilinniarnerp ilinniarfullu ilusiligaanerisa ataatsimut ilinniartut inuiaqatigiinni kiffaanngissuseqartuni tamallu oqartussaaqataanerat naapertorlugu aqutaasuni aalajangeeqataanissamut, akisussaaqataanissamut, pisinnaatitaaffeqarnermut pisussaatitaaffinnullu piareersassavai. Taamaammat ilinniartitsinerup ilinniarnertuunngorniarfullu ulluinnarni inuunerisaata tamarmi tunngavigisariaqarpai anersaakkut kiffaanngissuseqarneq, naligiissuseq demokratiilu. Tamatumuunakkut ilinniartut inuiaqatigiinni demokratiskiusuni peqataalluarnissamut piginnaaneqalersinneqassapput aamma inuttut kisimiilluni ataatsimoorlunilu ineriatornermut allannguinernullu periarfissanik paasinnissallutik, kiisalu eqqaamiorisani nunarsuarlu tamakkerlugu isiginneriaaseqarnermik paasinnissallutik.

Imm. 3. Ilinniartut ilinniarnertik aqutigalugu Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaanikkut, kulturikkut, inooqatigiissutsikkut, teknikkikkut aningaasaqarnikkullu ineriatornera paasisaqarfigalugulu ilisimasaqarfigilissavaat.

Ilinniartitaanermi Naalakkersuisoqarfiup ataaniittunit fagimi siunnersuisartut atorlugit attuumassuteqarneq aamma kissaatigineqartoq pitsaassuseq qulakkeerneqassasoq Naalakkersuisut saqqummiuppaat. Naalakkersuisut tunngavilersuutaa tunngavigalugu GUX-imi ilinniutit ilinniagaqarnerullu ingerlanerata ineriartortinnera oqartussat aningaasaliiffigisaannut pitsaassusaatalu qulakkeerneqarnissaanut misissuineq pisariaqanngitsut Naalakkersuisut isigigaat ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Siunnersuut, iserasuaat.gl-ip toqqaannartumik GUX pillugu siunertamut attuumassutai paasissutissani ersinngitsoq nassuerutigalugu Naalakkersuisut saqqummiussinermi oqaatigaat. Naalakkersuisut akissuteqaatiminni tamanna pillugu oqaaseqarput:

”Taamaattumik Naalakkersuisut qulakkeerniarpaat, paasissutissat taakku nittartakkami ersarissumik allassimassasut, taamaasilluni tamakku pillugit nalornisoqassanngimmat.”

Taassumalu malitsigisaanik ilanngullugu naalakkersuisut imatut allannguutissatut siunnersuuteqarput:

"Namminersorlutik Oqartussanit tapiiffigineqartunik GUX-imut ilinniutinik suliaqartarnermut atatillugu suleriutsumik nassuiaasumik, Inatsisartunut ilisimatitsissummik erseqqissumik Naalakkersuisut suliaqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Ilanngullugu Naalakkersuisut peqquneqassapput GUX-imut atortussanik suliarineqartunik/suliarineqarsimasunik ukiumoortumik Inatsisartunut ilisimatitsissuteqartassasut. Ilisimatitsissut UPA2019 sioqqullugu saqqummiunneqassaaq."

Ataatsimiititaliap paasivaa suliami siunnersuummut siullermut aalajangersimasumik soqutiginninneq ersersinneqanngitsoq. Pisortalli siunissami aningaasaliissutaasa atorluarnerunissaannik qulakkeerinninnissaq pingaartinneqarnerusoq, ilinniutissatut atugassat suliarineqartut ingerlatsinerlu tunngavigalugit pitsaassutsimik naliliinikkut.

Siunnersuummut siullermut sanilliullugu Naalakkersuisunut annertuumik kinguneqarnissaa allannguutissatut siunnersuummi maluginiarneqarsinnaavoq. Oqartussat aningaasaliissutaannik siunertaanut atuinermut pingaartitsineq tunullunneqarpoq, suliallu aalajangersimasup ataasiusup tungaanut saatinneqarluni – suliat pilersinneqarnissaanut allaaserinninnerup saniatigut.

Ataatsimiititaliap nalilerpaa, siunnersuutip siulliup politikikkut siunertaanit allannguutissatut siunnersuut annertuumik allannguinerusoq, taamaasilluni siunnersuutit taakkua marluk naammattumik assigiissuteqarunnaarsimallutik. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat akuersissutigineqassappat tamatuma kingunerisaanik siunnersuut siulleg Naalakkersuisullu allannguutissatut siunnersuutaat piumasaqaataasumik Inatsisartuni suliarineqarnissaannut marloriarneqarsinnaassanngillat.

3. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Inatsisartut suleriaasianni takuneqarsinnaavoq § 33, imm. 1-imi, aalajangiiffigisassaattut siunnersuutit aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai allaaserineqarsimassasut.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa siunnersuutit piviusunngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai pillugit piumasaqaataasut malillugit ersarissarsimagaat. Taamaasillugu takuneqarsinnaavoq sulinermi nalilersuilluni ataasiartumik ukiumik ataatsimik AC-mik atorfeqartitsinertut nalilerneqarsimasoq.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutimini aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai nassuiarsimanngilaat. Inatsisartunut agguanneqarnissaanut suliasap aallarniutaasumik allaasereqqissaarnerani aningaasartuutit killeqassasut ataatsimiititaliap nalilerpaa. Taamaalillugu naatsorsuutigineqarpoq suliap ingerlannera allaaserineqareersimammat agguanneqariaannaasoq. Pineqartumi aalajangersimasut suliat ukiumoortumik pisarnertut ilisimatitsissutit oqartussanit aningaasaliiffigineqarsimasut ukiumut 2019-imiit siumullu aningaasartuutaat 150.000 kr.-inut nalilerneqarput. Agguanneqarneranut,

nutserneranut nalunaarusiallu suliarineqarneranut suliallu nalunaarsorneqarnera aningaasartuutitut ilaapput. Allanguutissatut siunnersuutip Naalakkersuisut ukiumoortumik suliassippai, taamaasillunilu siunnersuutaasup siulliup misissuinissaraluanit ataatsimut isigalugu allaffissornikkut aningaasartuutissanik amerlanernik tigusissalluni. Taamaattorli ataatsimiititaliap uparuaqqissavaa Naalakkersuisut allanguutissatut siunnersuutaat siunnersuutip siulliup politikikkut siunertaanit allaanerungaatsiarnerata kinguneranit ima assigiinngitsigilermata siunnersuutit taakkua marluk sanilliunneqarsinnaanatik.

4. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Siunnersuut siulleq pillugu ataatsimiititaliap oqaatigissavaa:

- Pingaaruteqarpoq oqartussat aningaasaliissutaasa siunissami atorluarneqarnerunissaasa qulakkeerneqarnissaa, GUX-imi ilinniarnermi atugassat naleqqussarluarnerisigut pitsaassusiisalu nalilernerisigut.

Qulaani tunuliaqutigineqartoq tunngavigalugu ataatsimiititaliap **isumaqatigiissup siunnersuut siulleq akuersissutigineqassasoq** innersuutigissavaa. Taamaasillugu **allanguutissatut siunnersuut** ataatsimiititaliap **isumaqatigiissup itigartinneqassasoq** innersuutigalugu.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnillutik matumuuna siunnersuut ataatsimiititaliap aappassaanniigassanngortippaa.

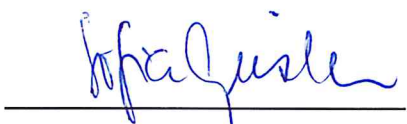
Doris J. Jensen
Siulittaasoq

Laura Táunâjik

Nivi Olsen

Sofia Geisler

Peter Olsen